

Желтоқсан айында дүние есігін ашқан Түркі халықтары мәдени қорының белсенді мүшелері
Тұяқ Есхожина,
Жанат Абдурахманова,
Нағия Ештаева,
Гүлжахан Жарымбетова,
Арман Әубәкірді туған күндерімен құттықтаймыз!
Сіздерге қонар бақтың баяндысын, бітер дәулеттің көл-көсірлігін, келер ырыстың ысырап болмауын, жүрек гүлінің мәңгі солмауын, шаңырақтарыңызға шаттық орнауын, Тәңірдің шексіз қолдауын тілейміз!
Аспандарыңыз ашық,
жүздеріңіз жарқын, шаттық-қуанышытарыңыз молынан болғай!

Ізгі тілекпен, Түркі халықтары мәдени қоры және "Түркі әлемі" газетінің ұжымы

ӨМІРДІҢ ӨЗІ ДЕ ҰСТАЗ

Өмірдің өзі де ұстаз. Бірақ осынау «ұстаз» сөзінің астарында мыңдаған білім мен ғылым, махаббат пен сүйіспеншілік жатқанын байқай бермейміз. Ұстаз болу кез келгеннің қолынан келе бермейді. Шәкірт тәрбиелеу, оны биікке жетелу, қанаттандыру, жаны мен тәнін, болмысы мен барын беру тек ұстаздың қолынан келетін қасиеттер.

«Ұстаздық еткен жалықпас, үйретуден балаға» деп, мен өз сөзімді бастайын. Бүгінгі тақырып, бұл қоғамда болып жатқан соңғы өзгерістерге қатысты болып отыр. Бірақ қандай да болмасын өзгерістерде өзін биіктен көрсететін қара шаңырақ ҚазҰУ-ды айтпасқа болмас. Себебі, жаңғыру жолындағы елімізге жас маманның алар орны ерекше. Осы тұста Елбасымыз қазіргі таңда білімге өте көңіл бөліп отыр. Сол үшін де біздегі жас маман болашақтың кепілі десек артық айтқанымыз болмас. Жаңғыру жолындағы жас маманның алар орны қандай?—деген сұраққа жауапты төмендегіше берер едім. Ол маман қазіргі заманға сай ойлай алатын, өз мамандығының нағыз иесі, өз мамандығын сүйетін, жан-жағындағылардың барлығын құрметтейтін адам болуы шарт. Ол маман жастарға үлгі бола отырып, өмірде ненің дұрыс, ненің бұрыс екенін көрсете алуы керек. Келешек жас ұрпақ осыған қарап, тәлім-тәрбие алып, болашақта ел тізгінін ұстай алатындай болып өсуі қажет. Сол үшін де жаңғыру жолындағы жас мамандардың рөлі өте жоғары.

Міне, мендегі көңілді жарған ойлардың басы осы. Енді осыған дейін қандай кемшіліктер болды. Соған қатысты өз ойымды ортаға салсам. Әр адам өзінше тұлға болып қалыптасатыны секілді, әр адамның қоғамда болып жатқан өзгерістерге қатысты өз ойы бар. Білімге қатысты келер болсақ, осыған дейін білім саласында түрлі өзгерістер орын алуда. Балалардың қабілетіне қарай жоғарыдағы министрлік түрлі шешімдерді қабылдауда. Осыған орай қазіргі таңдағы білім ғасырға сай өз қаңқасын құрып келе жатыр деп айтуға әбден болады. Бірақ осы мақсаттарды жүзеге асыруға елбасы жас мамандарды қойып отыр. Себебі, жас мамандардың бұл тұрғыда алар орны ерекше. бүгінгі жас маман, ертеңгі толыққанды өз саласының иесі болары анық. Сол үшін де бірнеше жобалар жастарға арналып ұйымдастырылуда. Оларға берілген талап, өз мамандығының нақты иесі бола білу. Қазіргі таңда дамымын, дамытамын деуші ұрпаққа мүмкіндік өте көп. Жасы үлкейген азаматтар сияқты емес, күш-қайраты тасып тұрған сәттерінде сол күшті білімге, ғылымға, жаңа дүниелерге салса, еліміз одан әрі жанданары сөзсіз.

Алибекова Ж., Факайдан Д.

АДАМДЫ АДАММЕН ТЕҢЕСТІРЕТІН – БІЛІМ

«Халықты халықпен, адамды адаммен теңестіретін – білім» деп М.Әуезов атап көрсеткеніндей, егемен елдің келешегі кемел білім мен ұлағатты тәрбиеге байланысты.

Баланың бойындағы табиғат берген ерекше қабілетті, дарындылықты тани білу, оның әрі қарай дамуына бағыт-бағдар беру қажеттілігін әр мұғалім осыдан-ақ түсінуі керек. Ол үшін дарынды оқушымен жұмыстың әлеуметтік қажеттілігін сезінуі, нәтижелі әдіс-тәсілдерді талмай ізденуі, жоғары нәтижелерге жетуге ұмтылуы, ата-анасымен тығыз байланыс орнатуы, оқушымен жиі қарым-қатынаста болуы сияқты талаптарды орындайды. Ж.Руссо баланың өз бетінше білім-танымдық, шығармашылық әрекет идеясына үлкен мән берді. Руссо дидактикасында оқыту үрдісінде ең бірінші орынға танымдық қабілеттілікті, белсенділік пен өзбеттілік ұстанымдарның маңыздылығына көңіл бөлді. Міржақып Дулатов қазақ арасында көбіне көзге түспей, түссе де еленбей жүрген ғылым-білімге,

өнерге зерек, дарынды балаларды оқытып тәрбиелеудің мәні жайында сөз ете келіп, дарындылықтың кейбір психологиялық астарына үңіледі. Ол «Туысында қанша зеректік болса да – ғылымсыз, тәрбиесіз кемеліне жетпейді. Кімде-кім өзінің табиғатында не нәрсеге шеберлік барын сезіп, өз жолына түссе ғана, көзге айнапай сала білсе, жақсы жазушы да адамның ішкі сырын, мінезін, әдетін бұлжытпай көрсете біледі, оқығанда көріп тұрғандай боласың...» деп қорытындылайды.

Бұл аңгімені неге айтып отыр десеңіз, біз қара шаңырақтан түлеп ұшқан ұстаздармыз. Шәкірт тәрбиелеуде тәжірибе алмасып, дұрыс, бұрысын зерделеп, қарап жүрген түлектерміз. Маған қара шаңырақ ҚазҰУ көп нәрсені үйретті. Соның ең маңыздысы ол – адамгершілік. Бұл қасиетпен адам жанына біраз жақындарын жинай алады. Мен де сол жандардың бірімін.

Жарқын Г., Жаханов Т.

ШӘКІРТКЕ ДҰРЫС БАҒДАР БЕРУ – БІЗДІҢ МІНДЕТ

Үңіліп қарадым мен жүрегіме,
 Құлақ түріп бәрінің тілегіне.
 Бүгін мен бұл жырымды арнайыншы
 Қара шаңырақ ҚазҰУ-дың түлегіне.

Бүгінгі тақырып ЖОО жайлы болмақ. Еліміздегі үздік университеттердің бірі әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-не жыл сайын Қазақстанның түкпір-түкпірінен мыңдаған түлектер тапсырады. Бірақ оған: білім деңгейі жоғары, шығармашылық қабілеті дамыған, талпынысы, ізденісі жоғары, бәсекеге қабілетті жастар ғана түсу мүмкіндігіне ие болады. Ол өз кезегінде бітіруші түлектердің жұмыс берушілер, ірі компаниялар арасында сұранысқа ие болуымен тікелей байланысты.

Қазіргі жаһандану заманында университеттер интеграцияға бейім болып келеді. Осыған орай студенттер мен магистрант, докторанттар арасында халықаралық академиялық мобильдік қарастырған. Ол дегеніміз студенттеріміз тәжірибе алмасу, білім жинақтау мақсатында шетелге барып, білім алуға мүмкіндігі бар. Бұл білім ордасын көптеген студенттердің таңдауының келесі бір факторы: озық ғылыми кітапхананың орналасуы. Жас ізденімпаз барлық қажет ақпаратты орталықтандырылған кітапханадан таба алады. Қажет оқулықтың бар жоғын білу үшін электронды кітапханаға кіріп, тапсырыс берсе болғаны, сол оқулық бөлімшелерге келіп түседі. Келесі артықшылығы кітапханада интернет желісі орнатылған, демек ақпараттар оқулықтар мен шектеліп қоймай, шетелдік журнал-газет басылымдарын қолдануға мүмкіндік береді.

ҚазҰУ-дегі оқу ерекшелігі: кең ауқымды ғылыми база, жоғары білікті оқытушы құрамы, ғылым мен біліммен айналысуға арналған жоғары мүмкіндік жасалу және жастар үшін тартымды жағы: белсенді де қызықты студенттік өмір. Жастардың белсенді студенттік өмірі

мәнді де, әмбебап. Олар түрлі университет, факультет деңгейіндегі жоспарлар мен бағдарламалар негізінде жүзеге асып отырады. Студенттердің уақытын шығармашылыққа бағыттауы көзқарастарын, өз ой-пікірлерін қалыптастырады. Қазіргі күні университет қабырғасында көптеген студенттердің өзін-өзі басқаратын ұйымдар тіркелген. Оған кез келген студент өзінің көшбасшылық қабілетін көрсете отырып мүше бола алады. Бұл ұйымдар негізінде жастар біліммен қатар, шығармашылық пен ұйымдастырушылық, ортамен, қоғаммен қарым-қатынас орнатуға үйренеді, көптеген достарға кезігеді. Сол үшін мұнда оқыған әрбір түлектің ЖОО таңдауда жолдары болды деп, үлкен сеніммен айтқым келеді.

Осы тұста, біздің ұстаздар өз білгенімен тек қара шаңырақта емес, мектептегі оқушылармен де бөлісуде. Осы орайда, сіздерге сол іс-шаралардың біріндегі суретті ұсынамыз. Мұнда физика-техникалық факультеттің профессоры М.Е.Абишев өз білгенімен балаларға жол көрсетуде.

Үсіпбек Н., Сәтбек Г., Бошқаев К.